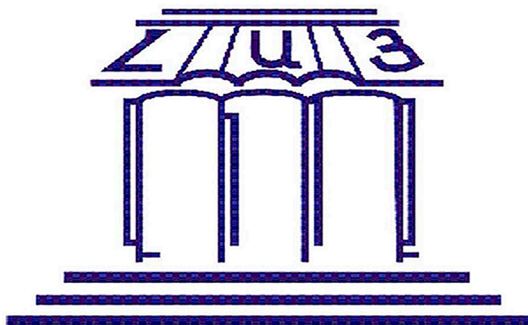

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ገጽ ፩

1932

04 AUG 2010

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ՝ ԼՈՒՍՍՎՈՐՈՒԹՅԱՆ
ՑԱՆՑՈՎ

ИНСТИТУТ
ВОСТОЧЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

Թե ղետեկատրային և թե լամպտօր ընդու-
նիչով ընդունող ռադիոկայան սարքավորելիս,
ռադիոսիրողն առաջին հերթին անտեննը պետք է
կանգնեցնի, վոր ծառայում է հաղորդող ռադիո-
կայանից չեկող ռադիոալիքների եներզիան
ընդունելու համար:

Ռադիոկայանից չեկող ռադիոալիքների ազդե-
ցությունից անտեննում առաջանում են բարձր
հաճախականության ելեկտրական փոփոխակի հո-
սանքներ, վորոնք հաղորդվում են ռադիոընդու-
նիչին, ուր նրանք փոխարկվում են ցածր հա-
ճախականության հոսանքների: Վերջիններիս,
անցնելով տելեֆոնի խողովակներով կամ ու-
պրոդուկտորներով (բարձրախոսներով)՝ արդեն
առաջացնում են ձայնային սիգնալներ, վորանց
ընդունում է մեր ականջը:

Ամենալավ արդյունք - լսելիության մտքով—

021 1975 JUL 27
 12-41

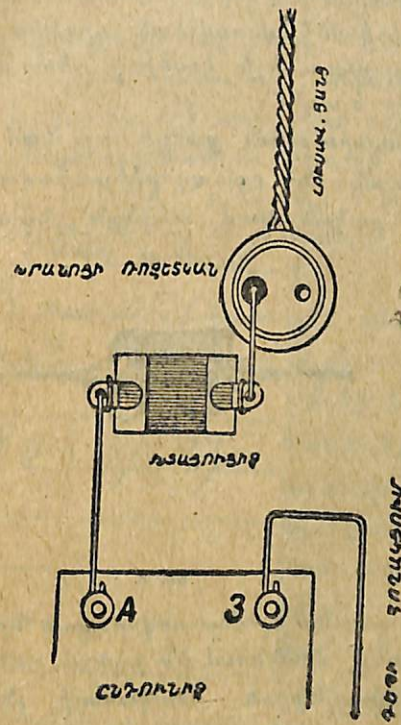
ստացվում է, յերբ մենք ոգտվում ենք դուրսը
 դրած բարձր անտեննից, մանավանդ՝ յերբ ընդու-
 նում ենք դետեկտորային ընդունիչով, կամ ըն-
 դունում ենք շատ հեռավոր կամ թույլ կայաններից:
 Բայց այն դեպքում, յերբ ընդունում ենք
 համեմատաբար մոտիկ գտնվող կամ թե հզոր
 (МОЩНЫХ) կայաններից, նույնպես և այն դեպ-
 քում, յերբ ընդունիչում ունենք լամպային ու-
 ժեղացուցիչ, — անտենն կանգնեցնելու հարյն
 արդեն կորցնում է իր սրութունը, և անտեննին
 առաջադրվող պահանջները կարող են մեծ չա-
 փով պակսեցվել:

Նման դեպքերում հաճախ հաջողվում է միան-
 ցամայն բավարար ընդունում ստանալ սենյակում
 սարքած անտեննով, կամ տարբեր սուբրոդատ —
 անտեններով, որինակ, վորպես անտենն ծառա-
 յում են՝ յերկաթե տանիքը, անձրևի յերկաթե
 խողովակը, սանդուխքի յերկաթե բազրիքը (մա-
 հաջառներ — перила) և այլն:

Այն տներում, ուր ելեկտրական լուսավորու-
 թյուն է անցկացրած, մեծ հաջողությամբ, վոր-
 պես սուբրոդատ-անտենն, կարող է ծառայել
 լուսավորության ցանցի լարերից մեկը:

Առանձնապես լավ արդյունք է ստացվում,
 յերբ լուսավորության ցանցի արտաքին թեյերը
 ոգային են, այսինքն՝ հաստատված են սյուների
 վրա՝ այս դեպքում ստացվող արդյունքն ամենե-

վին չի գիշում այն արդյունքին, վոր ստացվում
 է արտաքին լավ անտեննով ընդունելու ժամանակ,
 Վրանք կարծում են, թե լուսավորության

ВНИМАНИЕ
 ИНИЦИАТИВНО
 ВОЗНУВЕДЕНИЕ
 Академии Наук
 СССР

Նկ. 1.

ցանցից ոգտվելիս ցանցի եներդիայի մի մասը
 ծախսվում է ընդունիչի վրա՝ այդ ճիշտ չե՝ պետք

17886

Հուսավորութեան ցանցի այս կամ ահա լորը
վորպես անտեննէ ոգտադրծելու համար վարվում
են սովորական ձևով, այսինքն՝ ընդունելի ան-

սեննի սեղմակը, վոր սովորաբար նշանակվում ե
 Ա տառով, միացնում են ցանցի լարերից մեկին
 Ինքնըստինքյան հասկանալի չե, վոր այս
 դեպքում ամենից հարմար ե սենյակում ունեալ
 մի սովորական խրանոցի (շտեպսի) ռոդետկա
 կամ թե լուսավորության ցանցի մի լարից մի
 ճուղավորումը, որով հարմար է մի առանձին բռն-

56908.66

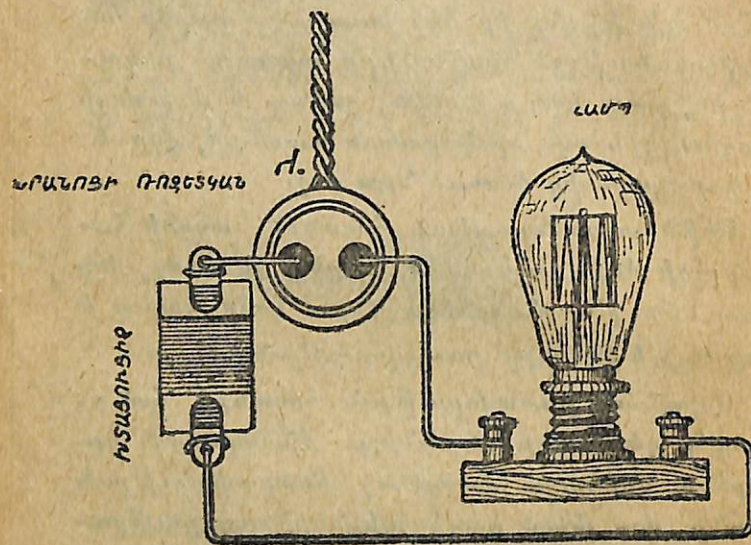
Սակայն, չնայած ալի միացման, նկատի պետք է ունենալ, վոր ցանցի ալի լարը ծառայում է բացառապես լբրե ընդունող անտենն. նրա գերն ալն է, վոր իր մեջ առաջացող բարձր հաճախականության հոսանքները հաղորդի ընդունիչին, բայց նա ամենևին չպետք է փոխանցի հաղորդիչին ալն ելեկտրական հոսանքը, վոր էլ ելեկտրականից հոսում նրա մեջ:

Յեթե լուսավորութեան հոսանքն անցնի հա-
ղորդիչի մեջ, համոզուած կտրելի յե ասել, վոր
կառոյցն թե ընդունիչը (նրա կոճը կարող ե
ալրվի) և թե ինքը՝ լուսավորութեան ցանցը:

Վերադառնալիս լուսավորության հոսանքի ճանապարհը դեպի մեր ընդունիչը միանգամայն կը տարենք, միևնույն ժամանակ հնարավորութիւն տանք, վոր յեկող ռազիոալիքներէ ազդեցութիւնից առաջացող բարձր հաճախականութիւն հոսանքներն անցնեն ահա լարի մէջ, վոր խրտուցի ռոզետէից զալիս եւ դեպի հաղորդիչ, պայմանորեն անհրաժեշտ եւ հաջորդաբար ներառելի փոքր, որինակ՝ 200—500 սմ պարունակում (տարողութիւն — ёмкость) ունեցող սո-

վորական փալարի մի կոնդենսատոր (խտացուցիչ) (նկ. 1):

Կոնդենսատորի իսկական մեծութիւնն ամենից լավ ե վորոշել փորձի միջոցով: Եթե ունեք փոքր պարունակում ունեցող մի քանի կոնդենսատոր, կարող եք նրանցից կոմբինացիա

Նկ. 3.

կազմել, միացնելով իրար հետ զուգահեռաբար, ինչպես ցույց ե արված նկ. 2-ում: Այսպիսի միացման դեպքում ընդհանուր պարունակումը հավասար կլինի բոլոր զուգահեռաբար միացրած

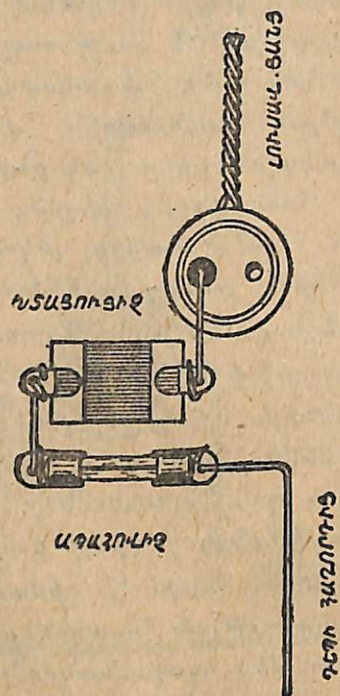
կոնդենսատորների պարունակումների գումարին:

Շղթալի մեջ ներառկած կոնդենսատորը, վոր թեև համեմատաբար փոքր պարունակում ունի, ահագին զիմադրութիւն ե ցույց տալիս լուսավորության թե հար և թե փոփոխական ցածր հաճախականության հոսանքներին, վորոնք զալիս են ելեկտրականներից: Իսկ բարձր հաճախականության հոսանքները, վորոնք ցանցում առաջանում են ռադիոկայանից լեկող տատանումների ազդեցութիւնից, զրեթե բոլորովին ազատորեն անցնում են կոնդենսատորի միջով ու մտնում հաղորդիչի մեջ:

Սակայն, ամենևին պետք չե գործածել շատ մեծ, որինով՝ 3000—5000 սմ ե ավելի պարունակում ունեցող կոնդենսատորներ, վորովհետև պարունակման մեծանալով զգալի չափով արդեն փոքրանում ե կոնդենսատորի զիմադրութիւնը ցածր հաճախականության հոսանքներին: և կոնդենսատորի շատ մեծ պարունակման դեպքում, նրա միջով լուսավորության հոսանքը ցանցից կանցի հաղորդիչին:

Նախ քան կոնդենսատորի ներառկելը, խնամքով պետք ե ստուգել՝ կանոնավոր ե արդյոք և հուսալի՞ լե նրա մեկուսացումը:

Ստուգելու համար այսպես են վարվում. խը-
տացուցչի հետ հաջորդաբար ներարկում են
լուսավորության վորևե լամպ, որինակ՝ 16 - 25

Նկ. 4.

մոմանոց, և այդ շղթան միացնում են ցանցի-
լարին, ինչպես այդ ցույց է արված Նկ. 3-ում:
Այդ դեպքում լամպը չպիտի վառվի:

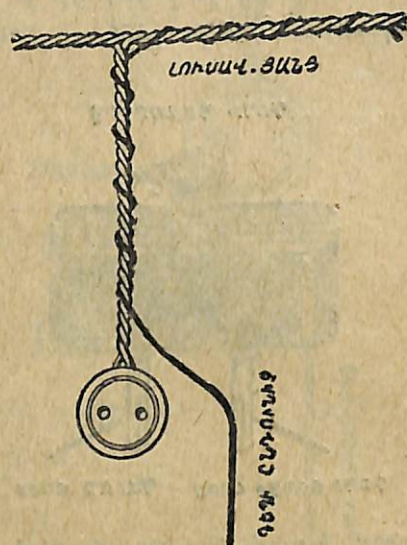
Յեթե հկատեք, վոր լամպի թելը, թեկուզ ամե-
նաչնչին չափով, շիկանում է, այս նշանակում է,
վոր կոնդենսատոր կանոնավոր չէ, այսինքն՝
նրա թիթեղները վորևե տեղ կպել են իրար,
կարճ միացում է սաացվել, կամ թե չե՝ թիթեղ-
ների միջև գտնվող մեկուսացումը ծածկված է:
Ընդունումն ամենից լավ կարելի լի կանոնա-
վորել և ընդունման ամենալավ արդյունքը կա-

Նկ. 5.—Երևիտ է տուփ, վորի մեջ ամրացված են մի կոն-
դենսատոր և մի ապահովիչ:

րելի լի ստանալ, լեթե կիրառենք փոփոխական
պարունակում ունեցող սովորական ողալին կոն-
դենսատոր: Սակայն այս դեպքում ել միշտ պետք
է զգույշ լինել, վոր նրա թիթեղները մեջ կարճ

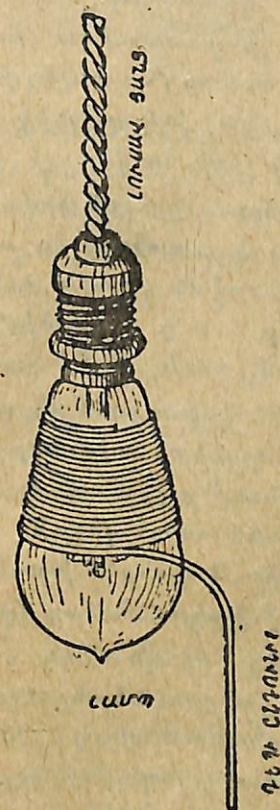
միացում տեղի չունենալ։ Այս պատճառով, ողա-
 չին փոփոխական կոնդենսատորի հետ հաջորդա-
 բար, պետք է անպայմանորեն ներարկել մեկ
 ստուգած հաստատուն պարունակման փալարե
 կոնդենսատոր։ Վերջինս այս դեպքում կարող է
 ունենալ բավականի մեծ պարունակում, վորոհե-

Նկ. 6.

տե կոնդենսատորների հաջորդաբար միացման
 դեպքում նրանց ընդհանուր պարունակումը միշտ
 ավելի փոքր է լինում, քան ամենափոքր կոն-
 դենսատորի պարունակումը։

Սակայն, լուսավորության ցանցից ոգտվելիս
 հնարավոր են պատահական կարճ միացման դեպ-

Նկ. 7.

քեր՝ թե կոնդենսատորից անկախ և թե կոնդեն-
 սատորի միջով, լեթե վերջինիս մեկուսացումը
 ծածկված լինի։

Ուստի կոնդեմնատսը հետ միասին, միշտ պետք է հաջորդաբար ներարկել շղթայի մեջ սովորական մի դուրահալ ապահովիչ, վոր պետք է հաշվված լինի մոտավորապես 0, 1—0, 2 ամպեր հոսանքի համար (այսինքն, վոր ալպիսի հոսանքներին դիմանա, իսկ դրանից բարձր հոսանքից ընդունակ լինի հալվելու):

Ալպիսի ներարկումը ցույց է տրված նկ. 4-ում: Կոնդեմնատորից և ապահովիչից անկախ հնարավոր կարճ միացման առաջն առնելու նպատակով, հարկավոր է այդ 2 գործիքն էլ փակել մի տախտակե կամ, գոնե, թղթե տուփի մեջ:

Շուկայում ալժմ վաճառվում են ալպիսի արդեն պատրաստի երոնիտե արկղներ, վորանց մեջ ամրացրած են լինում ցույց տված 2 սարքն էլ (կոնդեմնատորը և ապահովիչը): Այդ տուփն ունի խրանոցային 2 վոտք՝ խրանոցային ռզեակի բների միջ խրելու համար (տես նկ. 5):

Այդ 2 վոտքերից միայն մեկն է ծառայում լուսավորության ցանցին ներարկելու համար, և այդ վոտքին են միանում տուփի մեջ տեղավորված, իրար հետ հաջորդաբար միացած 200—300 սմ պարունակում ունեցող խտացուցիչն ու ապահովիչը, իսկ յերկրորդ վոտքը պարապ է և շինված է միայն ներարկելու հարմարության համար:

Ընդունիչը ներարկելու համար այդ երոնիտե տուփի ծածկոցի վրա կա մի սեղմակ, վոր ներսի կողմից միացած է հիշած 2 դետաչներին, նրանց միջոցով էլ միացվում է գործող վոտքին:

Ընդունիչն անմիջապես լուսավորության ցանցի լարից մեկին ներարկելու նկարագրած ձևերից բացի, մի ուրիշ ձևով էլ կարելի չէ լուսավորության ցանցն ողտադործել վարպետ անտենն, և այս ձևում պետք չեն՝ վոչ կոնդեմնատ, վոչ ապահովիչ:

Սրա համար վերցնում են վորևե մեկ լուսացրած հաղորդիչ, որինակ՝ 0, 8—1 մմ տրամագիծ ունեցող սովորական պանզի լար և միացնում են լուսավորության ցանցի մեկ լարին՝ ապա այդ պանզի լարը մոտ 3—4 մետր տեղ փաթաթում են լուսավորության այն լարերի (շնուրի) վրա, վորոնք գնում են դեպի վորևե լամպ, ողտակա կամ բացառիչ (выключатель), ինչպես այդ ցույց է տրված նկ. 6-ում:

Տվյալ դեպքում, փաթաթած հաղորդիչը և ցանցի լարերը, իրարից բաժանված լինելով մեկուսացնող հյուսվածքով, իրենցից ներկայացնում են, կարծես թե, նույն բաժանող խտացուցիչը, վորի միջով բարձր հաճախականության հոսանք-

ները հեղտութեամբ անցնում են ու հաղորդվում ընդունիչին:

Շատ դեպքերում, չերբ հաղորդող կայանները մոտ են, մանավանդ լեթե ընդունիչը լամպավոր է, ուղիորդունման համար միանգամայն բավական է, լեթե սովորական ելիկտրական ապակե լամպի բաշինի վրա փաթաթեք մեկուսացրած բարակ հաղորդիչ (միջանի տառնյակ վոլորնի), ինչպես ցույց է տրված նկ. 7-ում:

Պետք է նկատի ունենալ, վոր ընդունիչի լարիլը կախում ունի ցանցի չերկարութունից ու նրա պարունակումից (տարողութունից), վորոնք կարող են փոփոխվել՝ նաչած ցանցի մեջ ներարկած լամպերի թվին: Այս պատճառով ել չերբն հարկավոր է լինում աշխատելու ժամանակ ընդունիչը լարել, մինչև վորամենապարզ ձայն ստացվի:

Բայց, սովորաբար, այս պետք է լինում միայն հեռավոր կամ շատ թույլ կայաններից ընդունելու ժամանակ:

Ինչպես սկզբում ասացինք, լուսավորության ցանցի միջոցով ընդունելը միանգամայն բավարար է լինում միայն մոտավոր կամ հզոր կայաններից ընդունելիս: Սակայն, նաչած տեղական պլամաններին, մանավանդ չերբ լուսավորության ցանցի արտաքին լարերն ոգի միջով (սլուշերի

վրալով) են բերված, շատ հաճախ հաջողվում է միանգամայն բավարար ընդունում ստանալ նաև շատ հեռու կայաններից:

Ուստի, լեթե ասնը լուսավորության ցանց կա, արտաքին անտենն կառուցելու վրա ապարդյուն աշխատանք է միջոցներ չգործադրելու համար, լավ կլինի նախապես փորձել լուսավորության ցանցի միջոցով ընդունելու՝ այստեղ ցույց տված բոլոր լեղանակները, համեմատել ստացվող արդյունքներն աշխատանքների հետ, ինչպիսին ստանում են, որինակ, անտենն ունեցող հարևաները, և միայն այն դեպքում, չերբ ձեր ստացած ընդունումն անբավարար կլինի, նոր միայն ձեռնարկել արտաքին անտենն կառուցելու:

Լուսավորության ցանցի միջոցով ընդունելու դեպքում չի պահանջվում մրրկալին անջատիչ (розовой переключатель) դնել:

Ինչ վերաբերում է հողակցման, այն պիտի կատարվի նույն լեղանակով, ինչպիսին արվում է սովորական անտեններ կանգնելու դեպքում:

14560-58

937

CA 966

1
2

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ИСТОРИИ
АКАДЕМИИ
НАУК
СССР

621.396
C-41

Սրբագրեց՝ ԳԱՐԵԴԻՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Գլավրիտ № 7925, Պատվեր № 2997, Հրատ. № 2371, Տիրած 2000

ՊԵՏԶՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ

ԹԵՐԵՎԱՆ

Հանձնված է արտադրութեան 17 սեպտեմբերի 1932 թ.
Ստորագրված է տպագրելու 2 XII 1932 թ.

Ստ. Ֆ. Բ.

<< Ազգային գրադարան

NL0278607

11886

621.39
L-41